रतीनांप्रीतिसुखानां वसुमत्यःधनवत्यः धनलाभगर्वितंयत्प्रीतिसुखंतदेवमहदित्यर्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ एवंविद्वान्विश्वैश्वर्यंप्राप्नोतीत्युक्तं इदानींविद्वत्त्वप्राप्तिसाधनान्याह अहिंसेति ॥ २१ ॥ शब्दलक्षणमित्यादयोदृष्टांताः ॥ २२ ॥ भारतीपरकीयाविद्यास्वरव्यंजनसंस्कारवतीशब्देनैवलक्ष्यते ॥ २३ ॥ विधेयमाह मनसइति इदंकर्त्तव्यंनवेत्यादिर्विचारश्चिंतातयामनोनामकंतत्त्वंलक्ष्यते चिंतापिबुद्ध्यापरीक्ष्यते व्यवस्यतिनिश्चिनोति ॥ २४ ॥ एतदेवाह बुद्धिर्हीति व्यवसायेनइदमित्थमेवेतिनिश्चयेन मनसश्चित्तस्य ध्यानंलोकतःशास्त्रतोवानुभूतस्यविषयस्यपुनःपुनरुद्बोधकेसत्यसतिवाय

उमांदेवींविजानीध्वंनारीणामुत्तमांशुभां॥ रतीनांवसुमत्यस्तुस्त्रीणामप्सरसस्तथा ॥ १६ ॥ धर्मकामाश्चराजानोब्राह्मणाधर्मसेतवः ॥ तस्माद्राजाद्विजातीनांप्रयतेतस्मरक्षणे॥ १७॥ राज्ञांहिविषयेयेषामवसीदंतिसाधवः ॥ हीनास्तेस्वगुणैःसर्वैःप्रेत्यचोन्मार्गगामिनः ॥ १८ ॥ राज्ञांहिविषयेयेषांसाधवःपरिरक्षिताः॥ तेस्मिँल्लोकेप्रमोदंतेसुखंप्रेत्यचभुंजते॥ १९॥ प्राप्नुवंतिमहात्मानइतिवित्तद्विजर्षभाः ॥ अतऊर्ध्वंप्रवक्ष्यामिनियतंधर्मलक्षणं॥ २० ॥ अहिंसापरमोधर्मोहिंसाचाधर्मलक्षणा॥ प्रकाशलक्षणादेवामनुष्याःकर्मलक्षणाः॥२१॥ शब्दलक्षणमाकाशंवायुस्तुस्पर्शलक्षणः॥ ज्योतिषांलक्षणंरूपमापश्चरसलक्षणाः ॥ २२॥ धारिणीसर्वभूतानांपृथिवीगंधलक्षणा॥ स्वरव्यंजनसंस्काराभारतीशब्दलक्षणा॥ २३ ॥ मनसोलक्षणंचिंताचिंतोक्ताबुद्धिलक्षणा ॥ मनसाचिंतितानर्थान्बुद्ध्याचेहव्यवस्यति॥ २४॥ बुद्धिर्हिव्यवसायेनलक्ष्यतेनात्रसंशयः॥ लक्षणंमनसोध्यानमव्यक्तंसाधुलक्षणं॥ २५ ॥ प्रवृत्तिलक्षणोयोगोज्ञानंसंन्यासलक्षणं॥तस्माज्ज्ञानंपुरस्कृत्यसंन्यसेदिहबुद्धिमान् ॥ २६॥ संन्यासीज्ञानसंयुक्तःप्राप्नोतिपरमांगतिं ॥ अतीतोद्वंद्वमभ्येतितमोमृत्युजरातिगः॥ २७॥ धर्मलक्षणसंयुक्तमुक्तंवोविधिवन्मया॥ गुणानांग्रहणंसम्यग्वक्ष्याम्यहमतःपरं॥ २८॥ पार्थिवोयस्तुगंधोवैघ्राणेनहिसगृह्यते॥ घ्राणस्थश्चतथावायुर्गंधज्ञानेविधीयते॥ २९॥ अपांधातूरसोनित्यंजिह्वयासतुगृह्यते॥ जिह्वास्थश्चतथासोमोरसज्ञानेविधीयते॥ ३० ॥ ज्योतिषश्चगुणोरूपंचक्षुषातच्चगृह्यते॥ चक्षुःस्थश्चसदादित्योरूपज्ञानेविधीयते॥ ३१ ॥ वायव्यस्तुसदास्पर्शस्त्वचाप्रज्ञायतेचसः॥ त्वक्स्थश्चैवसदावायुःस्पर्शनेसविधीयते॥ ३२॥

त्स्फुरणंतच्चित्तस्यलक्षणं एवंमनोबुद्धिचित्तानांव्यक्तानिलक्षणान्युक्तानि साध्नोतीतिसाधुःपुरुषस्तस्यलक्षणमव्यक्तंनकेनचिदसौव्यज्यतेऽपितुस्वयंप्रकाशइत्यर्थः ॥ २५ ॥ एवंमनआदिभ्योविवेचितस्य पुरुषस्याधिगमोपायमाहकर्मनिंदापूर्वकं प्रवृत्तीति योगःकर्माणि ॥ २६ ॥ द्वंद्वंमानापमानादि अतीतोतिक्रांतः ॥ २७ ॥ गुणानांभूतेंद्रियादीनांधर्मस्वरूपंलक्षणानिसंयुक्तंसंयोगाश्चतेषांसमाहारोधर्मलक्षणसंयुक्तं धर्मःसुषिरत्वादिकं लक्षणंशब्दादिकं संयुक्तंअन्योन्यव्यतिषक्तत्वं इदानींतेषांग्रहणंकयादेवतयानुगृहीतेनकेनकरणेनकोवागुणोगृह्यतेइतिवक्ष्यते ॥ २८ ॥ पार्थिवइति विधीयतेअनुग्रहंकार्यते ॥ २९ ॥ धातुःसारःरसरूपः ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

Digitized by Google